

Ehdotus Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan tulvariskialueiksi – yhteenveto kuulemispalautteesta

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt ehdotukset Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan merkittäviksi ja muiksi tulvariskialueiksi. Ehdotukset sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen vesistöalueiden alustavien tulvariskiarvioiden tausta-asiakirjat olivat nähtävillä **8.3-17.6.2024**. Nähtävillä oli myös asiakirja "Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelun osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen".

Lausuntonsa antoivat seuraavat tahot:

- Rautjärven kunta – myönteinen
- Kymenlaakson museo – myönteinen
- Museovirasto – asian siirto vastuumuseolle
- Etelä-Karjalan pelastuslaitos – myönteinen
- Kymenlaakson pelastusviranomaisen – myönteinen
- Lappeenrannan kaupunki – myönteinen
- Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisen – myönteinen
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto – myönteinen
- Suomen Omakotitaloliitto ry – myönteinen
- Väylävirasto – myönteinen

Lausuntojen sisältö tiivistetysti

Rautjärven kunta – myönteinen

Rautjärven kunta on toimittanut pöytäkirjaotteen elinympäristölautakunnan kokouspöytäkirjasta 06/2024 12.06.2024 61 §. Rautjärven kunnan alueella sijaitsee kaksi vesistöaluetta; Vuoksen vesistöalue ja Hiitolanjoen vesistöalue. Vuoksen vesistöalueella ei ole tunnistettu merkittäviä tulvariskialueita, ja tulvariskien hallintaa on parannettu vuoden 2018 jälkeen. Saimaan alueelle on laadittu tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä tehty laaja selvitys alueen tulva ja kuivuusriskeistä. Saimaalla järjestettiin vuonna 2023 tulva- ja patovalmiusharjoitus. Hiitolanjoen vesistöalueella ei myöskään ole merkittäviä tulvariskialueita, eikä tulevaisuudessa odoteta vahingollisia tulvia. Elinympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa ehdotuksesta Etelä-Karjalan maakunnan merkittäviksi tulvavesialueiksi.

Kymenlaakson museo – myönteinen

17.10.2024

Kymenlaakson museo on tutustunut lausuntopyyntöön 15.3.2024 ja toteaa, että Kotkan ja Haminan rannikkoalueilla sijaitsee useita kulttuuriperintökohteita, jotka voivat kärsiä tulvista, ja korostaa, että tulvariskikarttojen tiedot tulee pitää ajantasaisina sekä toteaa, että tulvariskiä estämisen ja vähentämissuunnitelmista tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Museo huomauttaa, että Tulvakarttapalvelun kartasta puuttuvat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) ja kaavoissa suojellut kohteet sekä tiedot muinaismuistolain (295/1963) suojaamista kiinteistä muinaisjäänöksistä ja muista kulttuuriperintökohteista ovat vajaita. Kymenlaakson museolla ei ole huomautettavaa ELY-keskuksen esitykseen rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Museovirasto – asian siirto vastuumuseolle

Museovirasto toteaa lausunnossaan, että Kymenlaakson museo ja Lappeenrannan museot on nimetty 1.1.2020 voimaan tulleen uuden museolain mukaisiksi alueellisiksi vastuumuseoiksi ja vastaavat sen perusteella sekä toimialueidensa arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä. Asian käsittely siirtyy siten Kymenlaakson museolle ja Lappeenrannan museolle.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos – myönteinen

Pelastusviranomaisen on tutustunut Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen sähköiseen aineistoon 5.6.2024. Etelä-Karjalan pelastuslaitos ei esitä muutoksia Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ehdotuksiin eikä sillä ole huomautettavaa asiasta.

Kymenlaakson pelastusviranomaisen – myönteinen

Kymenlaakson pelastusviranomaisen on tutustunut Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausuntopyyntöön 11.4.2024, jossa Kaakkois-Suomen ELY-keskus ei esitä muutoksia vuonna 2018 Kymenlaakson alueelle nimettyihin merkittäviin tulvariskialueisiin. Pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ehdotukseen.

Lappeenrannan kaupunki – myönteinen

Saimaa tulvii toistuvasti ja ilmastonmuutos lisää erityisesti talvitulvien riskiä. Lappeenrannassa on tunnistettu useita tulvariskialueita, joiden tulvien torjuntaan on varauduttu. Lappeenrannan kaupungin rakennusjärjestyksessä on huomioitu Saimaan tulvariskikorkeudet ja niitä on korotettu edellisessä päivityksessä nyt voimassa olevaan rakennusjärjestykseen. Rakennusjärjestys päivitetään uuden Rakentamislain voimaantulon yhteydessä vuoden 2024 aikana, missä myös asia tullaan tarkastelemaan uudestaan. Kaupunkikehityksen toimiala on päivittämässä valmiussuunnitelmaa, missä myös huomioidaan tulvariskeistä aiheutuvat yhdyskunnan välttämättömät suojaustarpeet. Kaupunkikehityksen toimiala toivoo Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta aktiivista viestintää sekä yhteydenpitoa kaupunkiin tilanteissa, missä Saimaan tai jonkun muun vesistön veden pinnan nousu uhkaa yhdyskunnan toimintoja tai ympäristön laatua.

17.10.2024

Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisen – myönteinen

Kainuun ELY-keskus on antanut patoturvallisuusviranomaisena lausunnon yhteisesti kaikille ELY-keskuksille. Patoturvallisuusviranomaisen toi esille, että tarkkoja kuvauksia esim. patojen vahingonvaarasta ei tule esittää teksteissä, kuvissa ja kaavioissa eikä myöskään luokiteltujen patojen nimiä suositella mainittavaksi. Se myös korosti, että pysyviä tulvapenkereitä jo suunniteltaessa tulee olla yhteydessä patoturvallisuusviranomaiseen mitoituksen ja luokittelutarpeen selvittämiseksi. Patoturvallisuusviranomaisen piti tärkeänä, että se kutsutaan viranomaisten tulvapäiväkokouksiin tulvatilanteissa. Patoturvallisuusviranomaisen myös toivoi nimeämistä tulvavaryhmiin.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto – myönteinen

Aluehallintovirastolla ei ole huomautettavaa ehdotukseen.

Suomen Omakotitaloliitto ry – myönteinen

Suomen Omakotitaloliitto ry toimittamassa lausunnossa 17.6.2024 tuodaan esille vapaa-ajan ja pientaloasukkaiden, kuten omakotitaloissa asuvien, näkökulmat huomioitavaksi kehittämistyössä ja tulvariskeistä tiedottamisessa. Omakotiliitto korostaa, että ELY-keskusten suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista tulee ottaa huomioon rakentamisessa. Omakotiliitto nosti esille kuntien merkityksen tulvariskialueiden ohjaukseen jo alueen kaavoituksessa. Tulvatiedottamisen pitää saavuttaa ajoissa kaikki asianosaiset – myös vapaa-ajan asukkaat, jotka eivät ole jatkuvasti paikalla. Se painottaa selkeiden ohjeiden tarjoamisen tärkeyttä tulvasuojauksesta ja tulvatilanteessa toimimista sekä kannustaa tarjoamaan tulvariskialueiden asukkaille säännöllistä tiedotusta ja koulutusta esim. paikallisten järjestöjen kautta.

Väylävirasto – myönteinen

Väyläviraston näkemyksen mukaan ELY-keskukset ovat tunnistaneet ja rajanneet vesistöjen ja rannikkoalueen merkittävät ja muut tulvariskialueet asianmukaisin perustein. Väylävirasto korostaa lausunnossaan, että tulvien vaikutukset liikenneinfrastruktuuriin on tärkeitä huomioida. Erityisesti tieliikenteen osalta tulee varmistaa, että tieluokiltaan vilkkaimmat tiet ovat erityisesti kriittisen tarkastelun alla ja niiden tieosuuksien estyessä ovat myös kiertotiemahdollisuudet käytettävissä. Väylävirasto tuo esille, että sillä on tiedossa tulvaherkät tiealueet. Väylävirasto pitää tärkeänä sidosryhmien vuorovaikutusta tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisen eri vaiheissa ja haluaa osaltaan olla tarpeen mukaan mukana työssä, sillä tulvariskit voivat aiheuttaa merkittävää haittaa väylänpidolle ja liikenteelle etenkin ilmastonmuutoksen edetessä.

Kuulemispalautteen huomioiminen sekä vastine lausuntoihin

Kuulemispalautteissa ei noussut esille sellaisia asioita tai seikkoja, joiden perusteella olisi ollut tarpeen tehdä muutoksia ELY-keskuksen ehdotuksiin Kaakkois-Suomen merkittäviksi tai muiksi tulvariskialueiksi (ehdotukset Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien tulvariskialueiksi). Muutoksia ei myöskään ollut tarpeen tehdä alustavien arvioiden tausta-asiakirjoihin.

17.10.2024

Lappeenrannan kaupunki, Kymenlaakson museo, Väylävirasto sekä Suomen Omakotiliitto nostivat lausunnoissa esille viestinnän ja yhteistyön tärkeyden. Tulvariskeihin liittyvää sidosryhmäyhteistyötä ja viestintää kehitetään entisestään tulevalla seurantakaudella. Tulvakarttojen ajantasaisuus varmistetaan yhteistyössä SYKE:n kanssa. Merkittävien tulvariskialueiden tulvakartat päivitetään ensi vuoden aikana, jolloin tarkastellaan myös Kymenlaakson museon lausunnossaan esille nostamia kohteita.

Patoturvallisuusviranomaisen esittämät näkökohdat tullaan huomioimaan. Kuulemis- ja tausta-asiakirjoja tarvittaessa vielä päivitetään ohjeistuksen mukaisesti. Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010, 15 §) mahdollistaa asiantuntijoiden kutsumisen tulvaryhmiin. Tämä voidaan toteuttaa alueen tarpeet huomioiden, esim. patoturvallisuusviranomaisen kutsumiselle ei liene tarvetta, jos kyseessä on merenrannikon tulvariskialue tai/jos tarkastellulla alueella ei ole vahingonvaaraa aiheuttavia patoja.

Suomen Omakotiliiton esittämiä näkökohtia tullaan huomioimaan tulvariskien hallinnan työssä niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Syken johtama konsortio on jättänyt 8/2024 hankehakemuksen Veden ääri-ilmiöt ja niihin varautuminen (PREPARE) Suomen Akatemian STN-hakuun. Hankkeen yhtenä tavoitteena on parantaa asukkaiden ja yhteisöjen varautumista tulviin. Omakotiliitto on ilmaissut kiinnostuksensa osallistua yhteistyöhön hankkeessa. Tulvariskistä pyritään viestimään aikaisempaa paremmin, esim. tulvakarttojen päivityksistä tiedotetaan alueellisesti ja vesi.fi-palvelun tulvaohjeita tullaan päivittämään. Esimerkiksi keväällä 2024 tiedotettiin vapaa-ajanasukkaita uhkaavasta tulvasta tekstiviesteillä sähköverkko-operaattoreiden ja vesihuoltolaitoksien kautta Etelä-Savossa.

Väyläviraston esittämät näkökohdat tullaan huomioimaan tulvariskien hallinnan suunnittelun seuraavissa vaiheissa. ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueiden toivotaan osallistuvan merkittävien tulvariskialueiden tulvariskikartoituksiin, jotta tulvaohjeet, vilkkaimmat tiet osataan huomioida sekä kiertotiemahdollisuudet selvittää. Em. tahot osallistetaan myös tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimiseen sekä tarvittaessa voidaan kutsua myös alueen tulvaryhmään.